

Saarna (16. su helluntaista) 12.9.2021, Karjasillan kirkko

Pyristelemme ulos pandemiasta. On aika kysellä, olemmeko oppineet jotakin? Olenko oppinut, että ihmisenä olemisen luontaiset on epävarmuus? Olenko ymmärtänyt, että kuvitelmani elämän hallinnasta ja ihmisen kaikkivoipaisuudesta on suuri illuusio, harha? Olemmeko kenties oppineet jotakin aiemmista kriiseistä? Kaksikymmentä vuotta sitten, syyskuun 11. New Yorkin Manhattanin katastrofi havahtutti läntisen maailman hetkeksi hereille elämän hallinnan harhasta. Mitä heräämisestä seurasi? Turvattomuuden ja epävarmuuden tunnetta paettiin. Ryhdyttiin entistä kiivaampaan asevarusteluun ja mittaviin sotatoimiin terrorismia vastaan. Taustalla vaikutti ideologinen ajatus siitä, että turvallisuus lisääntyy, kun maailmasta poistetaan paha. Strategian tueksi kehitettiin teoria pahan akselista. Ennen pitkää turvallisuuspoliittinen asetelma muistutti länkkäreiden mustavalkoisia kuvia pahoista rosvoista ja hyvistä sheriffeistä. Joku lienee kuvitellut, että kansoja ja valtioita johdetaan, kuten käsikirjoittaja ja ohjaaja elokuvaa. Asetelma ruokki kulttuuristen vastakohtaisuuksien kärjistymistä ja terrorismin kasvualustaa. Ryhdyimme pelkäämään toisiamme yhä enemmän.

Turvallisuudesta huolehtiminen monien vaarojen keskellä on totta kai tärkeää. Äärimmilleen viety turvallisuuden maksimointi johtaa kuitenkin elämän kaventumiseen ja lopulta käpertymiseen, täydelliseen eristäytymiseen, bunkkerielämään.

”Te ette voi palvella sekä Jumalaa että mammonaa”. Nämä Mestarin sanat päivän evankeliumissa pysäyttävät. Teillä on vain yksi vaihtoehto, ei kahta. Turva ei löydy mammonassa ja Jumalassa. Turva löytyy yksin Jumalassa. Näiden sanojen taustalla on koeteltu viisaus. Jos rakennamme elämämme vaivoin kyhäämiemme pylväiden varaan, jääme tyhjän päälle, kun kainalosauvat katkeavat. Tämä perustotuus koskee koko olemassaoloamme ja kaikkea elämää. Epävarma ja turvaton, ponnistelujensa uuvuttama löytää kestävän, suhdanteista riippumattoman turvan vain Jumalassa.

Mammona tarkoittaa raamatullisena käsitteenä kaikkea sellaista, mihin ihminen Jumalan sijasta kiinnittää sydämensä. Raamatun valossa on tyhmää kiinnittää sydämensä mammonaan. Bisneskielellä ilmaistuna mammonaan takertuva on huono sijoittaja. Viisas ymmärtää, että hän toki voi sijoittaa varojaan pörssiosakkeisiin, mutta paljokaan omaisuus ei tuo hänen elämäänsä perusturvaa. Kaikki voidaan ottaa hetkessä pois. Täältä ei saa mitään mukaansa, kun viimeinen veräjä aukeaa. Raha ja omaisuus eivät tietenkään sinällään ole pahasta. On pelkästään hyvä asia, että on paljon varallisuutta. Rahalla voi tehdä hyvää.

Viime viikkoina uutisotsikoita on hallinnut Afganistan. Yhdysvallat ammensi Afganistaniin arviolta 2300 miljardia dollaria. Valtaosa kului aseisiin, sotilaisiin ja turvallisuustoimiin. Mitätön murto-osa ohjattiin yhteiskunnallisiin kehityshankkeisiin. Jotkut poliitikot ovat viitanneet Afganistanin operaatioiden epäonnistumisiin todistaakseen oikeassa olemistaan. Nyt se on todistettu. Kehitysapu on rahan heittämistä kankkulan kaivoon.

Tilastot kertovat, että väite ei pidä paikkaansa. Kehitysyhteistyön saavutukset viimeisen kolmenkymmenen vuoden ajalta ovat mittavat. Miljoonat maailman köyhimmät ihmiset ovat hyötyneet kehitysyhteistyöstä. Äärimmäinen köyhyys on puolittunut. Vielä vuonna 1990 äärimmäisessä köyhyydessä eli 1,9 miljardia ihmistä.

Maailmanpankin mukaan vuonna 2018 enää 735 miljoonaa. Toki valtava, aivan liian suuri luku sekin. Kehitysyhteistyön ansiosta yhä useampi lapsi maailman köyhimmissä maissa pääsee kouluun. Vuonna 1990 jopa 100 miljoonaa lasta ei käynyt koulua. 25 vuotta myöhemmin, vuonna 2015, luku oli enää 57 miljoonaa. Esimerkiksi Saharan eteläpuolisessa Afrikassa perusopetukseen osallistuvien lasten osuus nousi 52 prosentista 80 prosenttiin. Kehitysyhteistyön ansiosta alle viisivuotiaiden lasten kuolemat ovat puolittuneet. Vuonna 1990 jokaista tuhatta syntyvää lasta kohti kuoli 90 alle viisivuotiasta lasta. Vuonna 2015 luku oli enää 43 kuolemaa tuhatta syntyvää lasta kohti. Samalla aikajaksolla myös äityiskuolleisuus on puolittunut. Tässä vain muutama esimerkki kehitysyhteistyön saavutuksista.

On selvää, että kehitysyhteistyön historiassa on tehty myös virheitä. Pahimmillaan apu on mennyt vääriin käsiin ja täysin hukkaan. Juuri tästä syystä vastuullista kehitysyhteistyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä tukea saavien valtioiden, niiden viranomaisten ja paikallisten järjestöjen kanssa. Kehitysyhteistyöstä on tullut myös tarkoin suunniteltua ja valvottua toimintaa. Tuloksia ja vaikutuksia arvioidaan ja mitataan jatkuvasti. Mikäli työ ei tuota haluttuja vaikutuksia, työtä tai sen toteuttamistapoja muutetaan.

Rukoilemme tässä messussa Isä meidän, tapahtukoon sinun tahtosi. Tapahtukoon sinun tahtosi. Jumalan tahto on aina hyvä. Rukouksemme kertoo luottamuksesta Jumalan hyvyyteen. Samalla rukous on meille Jumalan kutsu vaikuttaa hyvän toteutumiseen sanoilla ja teoilla. Jumala on kutsunut meidät työtovereikseen. Luomisessa hän on kutsunut meidät tekemään hyvää, viljelemään ja varjelemaan. Jeesuksen vuorisääntä, johon päivän evankeliumiteksti sisältyy, on myös kultainen sääntö ”Kaikki, minkä tahdotte ihmisten teille tekevän, tehkää te heille. Tämä on laki ja profeetat” (Mt. 7:12). Mestarinsa opetukseen liittyen apostoli Paavali kirjoittaa yhdessä päivän epistolateksteistä, kirjeessään Galatian alueen seurakunnille: ”Kantakaa toistenne taakkoja, niin te toteutatte Kristuksen lain” (Gal 6:2). Hyvän tekeminen on aina ja kaikissa olosuhteissa oikein. Hyvyys on Jumalasta. Saamme luottaa siihen, että hitusessa Jumalan hyvyyttä on voimaa enemmän kuin säkillisessä pahuutta.

Tämä maailma ei ole Jumalan taivas. Jumalan sallimuksesta onnettomuudet ja epäonnistumiset voivat kohdata ketä tahansa, milloin tahansa, missä tahansa. Ja kuitenkin tämä aika, jota juuri nyt elämme, on iankaikkisen Jumalan sylissä. Aika ja ikuisuus ovat sisäkkäin. Jumalaan turvaava on ehdottomasti tallessa myös silloin, kun elämä näyttää nurjan puolensa. Olemme Jumalan sylissä myös elämän täydellisessä haaksirikossa. Jumala on turva turvattomalle. Tämä paradoksaalinen totuus merkitsee, että Jumalaan turvautuminen ei poista ihmisen osaan kuuluvaa epävarmuutta. Ja kuitenkin ilo on suuri ja vapauden tunne on mittaamaton, kun saa jakaa turvattomuuden ja epävarmuuden tunteen Jumalan kanssa.

Jeesuksen seuraamisessa on kysymys epävarmuuteen ja keskeneräisyyteen suostumisesta. Ylpeälle ja itsekkäälle ei Jeesuksen seuraaminen liene mahdollista. Jos turvaa omaan kaikkivoipaisuuteensa, on vaikea suostua elämään suhteessa Jeesuksen kanssa. Aito nöyryys vie polvirukoukseen. En riitä itselleni. Tarvitsen Jumalaa.

Mestari ei lupaa seuraajilleen helppoa elämää. Sen sijaan hän sanoo: "Maailmassa teillä on ahdistus". Hän ei lupaa poistaa ahdistusta, mutta hän lupaa jakaa kipumme. Hän lupaa, että hänen seurassaan vaikeallekin elämälle löytyy mieli ja tarkoitus. Myös elämän iloissa hän lupaa olla läsnä ja lähellä.

Vuorisaarnassa hän kehottaa: "Katsokaa taivaan lintuja! Katsokaa kedon kukkia!" (Mt. 6:26,28). Hän kutsuu pyhään huolettomuuteen.

Pyhää huolettomuutta lienee opeteltava läpi elämän. Ehkä opin heittäytymään Jumalan syliin, kun viimeisetkin voimat on riisuttu pois - jää Jumalan syli.

Nöyryyden seuralaisia ovat kiitollisuus, ilo, vapaus ja rauha.

Luottamus Jumalan hyvyyteen ja rakkauteen. Uskossa Jumalaan on kysymys luottamuksesta siihen, että elämämme on aina Jumalan kädessä. Luottamuksen ilmastossa on tilaa ilolle, rauhalle, vapaudelle, toivolle, rakkaudelle, huolettomuudelle. Kenelle – opettajille, talebanit peilinä, ihmiskäsitys kokonaisvaltainen Leonardo, ihmisyyys, ihminen mysteerinä = suhde Jumalaan, Inkerin pappi Arvo Survo, Raamatun uskontokritiikki, Aamos, Jeesus taakan kantajat, Kolossalaiskirje, kultainen sääntö ja rakkauden kaksoiskäsky riittää etiikalle vapautusliike vai kahleliike, perinteen aktualisointi, myös sellaista perinnettä joka joutaa romukoppaan, joka ei palvele ihmisen hyvää. Armo, liturgia liturgian jälkeen. Muista pohdiskelleva ote. Nainen pääsi kanttoriksi vasta 1960-luvulla ja papiksi 1980 luvulla. Jotkut poliitikot kilpailevat siitä, kenellä on kovin sydän ja sammunein omatunto, kirjoitti Yrjö Rautio viikko sitten Kalevan esseessään. , essee vain ihmisyyys on lopulta tärkeää, Kaleva 5.9.2021)